

IV Õpitulemused ja õppesisu klassiti

7. klass, 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

III kooliastmes käsitletakse inimese arengu, turvalisuse, tervise- ja riskikäitumisega seotud teemasid, sh inimese areng ja murdeiga, inimene ja rühm, suhted ja seksuaalsus ning inimene, valikud ja õnn.

INIMISE ARENG JA MURDEIGA. ENESEREGULATSIOONIOSKUSTE ARENDAMINE. KOOSTÖÖ ERINEVATE INIMESTEGA.				
<p>Õppevara</p> <p>Margit Kagadze, Katrin Kullasepp "Muutuste maailm". Koolibri, Opiq, Heli Israel. "Teismeeast nii- ja naapidi".</p> <p>Inimeseõpetuse tööraamat III kooliastmele". I osa</p> <p>Digiõpik viljakusest.ee peatükk Murdeiga ehk puberteet. Sootunnused</p> <p>Digiõpik viljakusest.ee kontrolltöö Murdeiga ehk puberteet. Sootunnused</p> <p>Visak, I. 2017. Kuidas murdeest maksimumi võtta? Tagasi Kooli e-külalistund.</p> <p>Peaasi.ee tööleht Kuidas ma ennast tunnen?</p> <p>Saat, H .2019. Ole toeks lapse enesehinnangu kujunemisel. Tervise Arengu Instituut</p> <p>Schab, L. M. 2019. Enesehinnangu tööraamat teismeliste. Varrak. Töölehtede kogumik.</p> <p>Ilm, J., Roosmaa, M. Kokkulepped ja normid grupis. TLÜ androgoogika üliõpilaste käsiraamat gruppidest.</p> <p>Maasalu, J. 2021. Mida teha, et laps reeglitest ja kokkulepetest kinni peaks? - Haridus- ja Noorteameti blogi</p> <p>Õpiobjekt. Meeskonna arenguetapid - Grupidünaamika ja meeskonnatöö organisatsioonis.</p>				
Õppesisu kirjeldus (tegevused)	Õpitulemused	Õpitulemused väiksemas (osaajaga ja toe) klassis	Hindamine	Arendatavad digipädevused
<p>Areng, küpsemine, kasvamine, õppimine, pärilikkus, keskkonna mõju, inimese valikud.</p> <p>Ühiskonna mõju inimese kasvamisele ja arengule.</p> <p>Inimese elukaar. Murde- ja noorukiea koht elukaares.</p> <p>Murde- ja noorukiea iseloomulikud tunnused.</p> <p>Suguküpsus, sootunnused, keha muutumine.</p> <p>Minapilt - kirjeldav ja hinnanguline aspekt minapildist. Positiivse minapildi kujundamine.</p>	<p>Kirjeldab pärilike ja keskkonnategurite, nt elukeskkonna, ümbritsevate inimeste ja hariduse mõju inimese arengule ja otsustele;</p> <p>Seostab inimese kasvamist ja arengut pärilike ning keskkonnateguritega;</p> <p>Selgitab inimese arengut murde- ja noorukieas ning eristab seda täiskasvanueast;</p> <p>Selgitab, mis on minapilt ja enesehinnang;</p> <p>Toob näiteid teguritest, mis kujundavad minapilti ja enesehinnangut;</p>	<ul style="list-style-type: none"> Toob näiteid inimese võimaluste kohta ise oma eluteed kujundada ning mõistab enda vastutust oma elutee kujundamisel. Kirjeldab positiivse endasse suhtumise kujundamise ja säilitamise võimalusi. Kasutab eneseanalüüsi oma teatud 	<p>Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet.</p> <p>Hindamisviisid</p> <p>õppeprotsessi kestel: suuline ja/või kirjalik hindamine, tagasiside, edasiside, numbriline</p>	<ul style="list-style-type: none"> Google Drive'i kasutamine. Infootsing (<i>tekst, pilt</i>) internetis. Erinevate digikeskkondade kasutamine õppetöö läbimiseks. Korrektse e-kirja kirjutamine.

<p>Eneseanalüüs, väärtused, teadlikud valikud ja vastutus elus.</p> <p>Enesekasvatuse võtted. Enesearendamine oma elutee kujundamisel. Positiivne suhtumine endasse ja teistesse kui) heaolu alus..</p> <p>Rühm. Erinevad rühmade liigid. Erinevad rollid, reeglid ja normid rühmas. Inimeste õigused ja kohustused erinevates rühmades. Rühma kuulumine, selle positiivsed ja negatiivsed küljed. Koostöised ja võistluslikud rühma tegevused. Hoolivuse, austuse, õigluse ja vastutustunde väärtustamine koostöises tegevuses.</p> <p>Konformsus. Sõltumatus. Autoriteet. Toimetulek rühma survega ennast ja teisi kahjustavates olukordades.</p> <p>Inimese heaolu komponendid (sh vaimne heaolu). Laste heaolu mõjutavad tegurid (materiaalne, füüsiline, vaimne, sotsiaalne) kogukonna tasandil. Lapse ja noore vaimse heaolu tõstmise võimalused koolis ja kogukonnas.</p> <p>Uimastitega seotud riskikäitumise ennetamine indiviidi tasand: tõhusad sotsiaalsed oskused ja keeldumisoskused. Uimastitega seotud riskikäitumise ennetamine: kogukonna ja ühiskonna tasand.</p> <p>Lapse õigused ja kohustused peres, koolis ja ühiskonnas. Laste ja noorte õigusi, tervist ja heaolu kaitsvad seadused.</p>	<p>Analüüsib ennast oma väärtuste, isikuomaduste, võimete ja huvide põhjal ning seostab seda valikutega elus;</p> <p>Analüüsib inimese võimalusi ja vastutust oma elutee kujundamisel;</p> <p>Mõistab, et inimene on sotsiaalne olend, toob näiteid rühma kuulumise ja rühmas suhtlemise olulisusest;</p> <p>Toob näiteid erinevate rühmade normidest ja reeglitest, mis toetavad ühiselu toimimist;</p> <p>Analüüsib enda rolli, õigusi ja kohustusi erinevates rühmades;</p> <p>kirjeldab rühma mõju käitumisele, sh sõltumatuse ja autoriteedi olemust inimsuhetes, demonstreerib õpitu olukorras toimetulekut rühma survega;</p> <p>Analüüsib tegureid, mis aitavad säilitada inimese vaimset heaolu, märkab ohte, oskab kaaslast toetada ja vajaduse korral abi otsida;</p> <p>Analüüsib laste heaolu mõjutavaid tegureid oma kogukonnas, teeb ettepanekuid, kuidas kogukonnas paremini seista laste heaolu eest;</p> <p>Analüüsib uimastitega seotud riskikäitumise tagajärgi inimese toimetulekule ning sekkumise võimalusi indiviidi ja ühiskonna tasandil;</p> <p>Toob näiteid seadustest, mis kaitsevad laste õigusi, tervist ja heaolu, ning analüüsib õiguste ja kohustuste seoseid;</p>	<p>iseloomujooni, huve, võimeid ja väärtusi määrates.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kirjeldab suhete säilitamise ning konfliktide vältimise võimalusi. ● Mõistab normide ja reeglite vajalikkust ühiselu toimimisel ning korraldamisel. ● Demonstreerib õpitu olukorras käitumisviise kiusamise ja vägivalda korral. ● Kirjeldab uimastite tarvitamise lühi- ja pikaajalist mõju tervisele. ● Kirjeldab inimliku läheduse erinevaid avaldumisviise: vastastikust seotust ja meeldimist, sõprust ja armumist. ● Kirjeldab, milles seisneb inimese vastutus seksuaalsuhetes. ● Selgitab turvalise seksuaalkäitumise põhimõtteid. 	<p>hindamine, enesehindamine, eneseanalüüs, enesekontroll, kaasõpilaste hindamine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Suhtlemine õpetajaga erinevates videorakendustes. ● Slaidikava nõuetele vastavalt koostamine. ● Video ● Koostöös digisisu jagamine (tekst, foto, video): Padlet, Jamboard jt. ● Fototöötlus/plakati loomine - Canva
--	--	--	--	---

Lõiming

Eesti keel - enesekirjelduse ja võrdluse kirjutamine, küsimuste koostamine ja neile vastamine. Komplimentide kirjutamine. Selge eneseväljendus probleemi kirjeldamisel ja selle lahendamise. Juhtumite lugemine ja analüüsi kirjutamine.

Bioloogia - pärilikkus ja keskkonnategurid, inimese anatoomia ja füsioloogia ning murdeiga. Inimese füsioloogia seoses uimastite mõjuga.

Matemaatika - arvandmete kasutamine.

Kunst - tööde kujundamine. Kollaaži tegemine ja loovülesande kujundamine

Liikumisõpetus - liikumispausid tunnis.

Ühiskonnaõpetus - lapse õigused ja kohustused.